

Hiiren kokoinen

KOHTALO

KIHELMÖIVÄÄ JÄNNITYSTÄ, KOHTALON
KUTOMAA ELÄMÄÄ JA SYVÄÄ INTOHIMOA

ARJA REINIKKA

ESIKOISROMAANI

Ennalta aavistamattomissa vesissä uivat

lopullisuutta kohti elämän laivat

Ihminen on heikko, taitamaton varoituksia kuulemaan

elämän matkaa kohti Tietoisuutta ohjaamaan

Vahva, hallitseva, jokin tuntematon kuljettaa,

kannattaa tai upottaa

Joskus omat voimat kasvavat

kohtalon, myrskyn voimaa uhmaavat

Tavoitteena on onnellisuus juuri tässä

rauha, turvallisuus nykyisessä elämässä

1

M/S Scandinavian Star lähti 6.4.1990 mukanaan 383 matkustajaa ja 99 miehistön jäsentä Oslosta Fredrikshaveniin. Kello 03.20 kapteeni Hugo Larsen komensi jättämään tulen vallassa olevan laivan. 158 ihmishenkeä menehtyi.

Espoossa minä, Rita Tuominen heräsin hiestä märkänä. Oma nahkea, kuuma ihoni tuntui epämiellyttävältä, juuri sellaiselta, kuin olisin nukkunut hengittämättömässä, läpäisemättömässä muovissa. Suun ja nenän limakalvot olivat kuivat, karheat ja kovat. Unessani olin juuri siirtynyt raskaiden sammutustöiden jälkeen uupuneena laivan neloskannelta pieneen hyttiini, kun olin kuullut huudon, että kolmoskannella tuli on irti. Epätoivoisten sammutusyritysten edetessä

jouduin kohtaamaan järkyttävän näyn. Eräs miespuolinen matkustaja leimahti liekkeihin. Kohta erottui vain hiiltynyt kasa, josta pisti esiin musta, vielä käryävä, nyrkkiin puristettu käsi.

Aamulla lehtien etusivut täytti uutinen Norjan Oslonvuonossa tapahtuneesta oudosta tulipalosta, jonka syttymissyö oli täysin epäselvä. Kevään kuluessa palo varmistui tahalliseksi tuhopoltoksi. Sen tekijää ei koskaan ole saatu selvitettyksi.

Lukuun ottamatta usein toistuvia öisiä seikkailujani ja hetkittäisiä sukelluksiani Tietoisuuteen elämäni kulki päivästä toiseen melko totutusti. Ei siten, kuin olisin nuorena kuvitellut ja toivonut, mutta ajattelin kuitenkin varakkaana, terveenä ja kahden lapsen äitinä kuuluvani niihin, joita jotkut korkeammat, hyvät voimat suojelevat. Siihen joukkoon, joka saa kantaakseen vain

sen verran surua, jonka ihan hyvin jaksaa kantaa. Sen verran, että vielä jää tilaa ilolle.

Elämä oli alkanut sujua kuin Eino Leinon runon, Tumma, loppusäkeissä.

“Niin eli ikänsä kaiken, ei iloiten, eikä surren. Pannen päivät päälletyksin, päällimäisiksi paremmat.”

Juuri tältä - aivan juuri tältä, minusta hyvin usein tuntui.

2

Kesäkuun ensimmäisenä iltana viisitoista yli kahdenkymmenen kahden Tuomisella soi puhelin.

Tähän mennessä Rita ei ollut vielä nukkunut silmäystäkään ja tiesi Pekan istuvan yhä alakerran takkahuoneessa siemailemassa lasin toisensa jälkeen kaksitoistavuotiasta Chivas Regalia. Aiemmin tämän skottiviskin oli pitänyt olla ainakin kahdeksantoista, mutta mieluiten kaksikymmentäviisi vuotta vanhaa.

- Pitäähän viskin, kuten muidenkin nautintojen antaa kypsyä täysi-ikäiseksi, laillisuusikärajaan näet, oli Pekka hyvissä varoissaan ja ylpeydessään mahtipontisesti vitsaillut. Ritasta nämä jutut tuntuivat aina yhtä vastenmielisiltä ja tökeröiltä.

Puhelimen ääni säpsähdytti omaan ajatusmaailmaan vaipuneen Ritan. Nopeasti, täysin todellisuuteen palanneena hän vastasi. Näin myöhään illalla tämän äänen kuullessaan hänen mielensä valtasi pelko huonoista uutisista, koska perheen nuoret olivat vielä kaupungilla. Tässä ajassa kaikenlainen väkivalta oli lisääntynyt. Myös liikenneonnettomuuksien määrä oli kasvanut.

- Ihmisistä on tullut niin kovin välinpitämättömiä. Kaikki säännöt ja rajoitukset koskevat vain muita, ei minua. Juuri sellaisia ihmiset ovat. Varsinkin nuoret. Kaikki pitää saada ja helpolla, mutta sitten yhteisiin sääntöihin ei sitouduta. Maurin ja Mikinkin piti saada jo uudet autoista irroitettavat puhelimet, uudet Nokiat.

Näin Rita oli ajatellut ja uskoi, että puhelimien hankinta helpottaisi hänen iltaöitään. Lisäisi turvallisuuden tunnetta, kun nuoret voisivat soitella kotiin.

Ainakin olisivat tavoitettavissa. Loppujen lopuksi mitään helpotustahan nuo uudet kalliit yhteydet eivät tuoneet.

Päinvastoin nyt hän säikähti jokaista myöhäistä puhelimen pirinää.

- Hyvä Jumala, hän huusi juosten alakertaan
- Halli - halli palaa!
- Mikä helvetin halli, mörisi humalatokkurainen aviomies. Kohotti hieman nuokkuvaa päätään. Yritti saada auki myös toisen silmänsä ja kohdistaa katseensa häntä häiritsevään, hermostuneeseen naiseen.
- Voi Hyvä Jumala!

Tämäkö ei edes ymmärrä mitä tapahtuu! Heidän oma autoliikkeensä! Lähes viidensadan neliön myymälä, koko autoliike, halli, oli tulossa. Halli, joka ylpeänä ja onnellisena oli avattu kahdeksan vuotta sitten. Kaikki merkkihenkilöt, kaupunginjohtaja mukaan lukien olivat silloin paikalla. Sitä ennen automyyntiä oli tehty suurelta osin vanhan vuokrarakennuksen pihalla. Kotikin oli sijainnut siinä ruskeankeltaiseksi rapatussa talossa.

- Vauvan paskan keltainen talo, vieressä jopa anoppiani vanhempi käppyrä mänty, oli ollut Pekan yleinen neuvo paikkaa etsiville.

Korkotason pudottua ja pankin tarjotessa edullisia valuuttalainoja, oltiin uutta rakennusta rohkeasti vielä alkuperäisestä suunnitelmasta laajennettu. Kansallis-Osake-Pankin paikalliskonttorin johtaja Pentti Mattila oli heille sitä mahdollisuutta ehdottanut, kun viereinen tontti oli siirtynyt pankin hallintaan sillä sijainneen metallipajan konkurssin yhteydessä. Suorastaan oli rahaa tyrkyttänyt, houkutellut. Uusi rakennus nykyisellä sijainnilla, tyylikkään asfaltoidun pihan reunustamana olikin usean yrittäjyysvuoden jälkeen toteutunut unelma. Kaupan käyntiin uusi sijainti oli myös vaikuttanut merkittävästi. Myynti oli kasvanut laajennuksen jälkeen huomattavasti ja valikoimiin saatiin myös uusien BMW - autojen merkkimyynti.

- Nopeasti nyt! Kiirehdi! Pekka! Pue nyt jo housut jalkaasi! Tässä sun kenkäsi! Voi hyvä mies! Hei, mennään jo! Siellä on jo palokunta ja poliisit.

Matkalla autolle Rita oli juostessaan yöasunsa päälle vetänyt vain pitkän Lontoosta ostetun harmaan trenssin. Ajaessaan hän satoi vielä värikkään silkkihuivin kampaamattomien hiusten suojaksi.

- Onneksi en ole juonut lasillistakaan viiniä ja voin itse ajaa, hän ehti ajatella katsellessaan vieressä istuvaa humalaista aviomiestä.

- Paikalla olevien ei sitten tarvitse jälkeinpäin juoruilla, miten Tuomiset olivat molemmat humalassa, kun tulivat taksilla.

Kahdeksan kilometrin matka palopaikalle tuntui pidemmältä kuin koskaan. Niin loputtomalta se ei tuntunut edes niinä lukuisina aamuina, jolloin Pekka oli humalassa valvottanut niin, että yöunet olivat jääneet pariin tuntiin.

Auton kaiuttimista kuului Hectorin Lumi teki enkelin eteiseen. Ja isä oli kännissä, kuinkas muutenkaan,,,,,

Miten ironista, Rita ajatteli ja vilkaisi sivukatseella miestänsä, joka tuijotti edessä näkyvää savupatsasta lasittunein silmin.

Paloalueelle annettu viranomaistiedote keskeytti Hectorin tilanteeseen iskeneet sanat.

Runsaan savunmuodostuksen takia ihmisiä neuvotaan pysymään sisätiloissa, pitämään ikkunat suljettuina ja sulkemaan myös kaikki tuuletusaukot.

Toimittaja jatkoi tiedotteen jälkeen, poliisin epäilevän paloa tuhopoltoksi. Rita ajoi kuin painajaisunessa. Hector sai jatkaa, joku toi kukkia eteiseen...

Perille päästyä Pekka näytti järkytyksestä melkein selviävän. Miehen askeleet olivat jo hämmästyttävän määrätietoiset ja horjumattomat.

Rita ja Pekka tulivat palopaikalle kymmenessä minuutissa. Koko alue korttelin alalta oli eristetty, mutta savusta huolimatta keltamustan, rajaavan poliisinauhan ympärille oli kertynyt iso väkijoukko uteliaana seuraamaan sammutustöitä. Ihmismassasta ja vieraista autoista johtuen Tuomiset itse joutuivat jättämään autonsa kauemmaksi ja lähestymään palopaikkaa, omaa liikettään väkijoukon läpi, muita tönien. Alkukesän sade oli voimistunut piiskaamaan paikalla olijoita, jotka sateesta välittämättä seisoivat tiiviinä joukkona sateenvarjojensa suojassa.

Jälkeenpäin Rita ajatteli, ettei niin paljon ihmisiä saatu liikkeelle edes Vappuna Lions Ladyjen hyväntekeväisyystapahtumaan Olarin toriaukiolle.

- Kato, kato, noi on ne, jotka omistaa ton liikkeen, kuului ääni Ritan korviin tuosta pirun töllääjien joukosta, samalla kun jonkun varjo tökkäisi häntä melkein silmäkulmaan.

- Tänne ei saa tulla, ilmoitti päättäväisen näköinen nuori poliisimies ja esti mahtipontisesti Pekan ja Ritan pääsyn kohti savuavaa autohallia.

- On se nyt helvetti, etten pääse omaa liikettäni pelastamaan! Pekka raivosi kiihtyneenä.

Paikalle tullut palopäällikkö Seppo Auvinen huomasi Lions-veljensä ja tämä yllättävä tunnistamisongelma oli nopeasti ratkaistu. Yhdessä he sitten jatkoivat sammutustöiden johtamista ja pelastettua saatiin suurin osa autoista, kassakaappi, tilisaatavien ja kirjanpidon mapit.

3

Tuomi-Auto Oy oli ollut menestyvä, iso autoliike Espoossa. Kuluneen talven aikana taloudellinen tilanne oli kuitenkin muuttunut rajusti. Tämän kesän alussa oikeaan osuvampi kuvaus oli menestyvältä näyttävä autoliike. Monet saman aikaiset takaiskut olivat pahasti koetelleet Tuomi-Auto Oy:n taloutta.

Ritan veli, Ville oli työskennellyt yrityksessä supertehokkaana automyyjänä. Muut myyjät saivat kuulla päivittäin hänen opastuksiaan.

- Te jätkät tulette tänne hengaillemaan, minä tulen töihin ja tulosta tekemään.

Tulosta hän totta vie tekikin. Muut myyjät saattoivat kilpailla tehokkuudessa vain kakkosijasta, vaikka tekivät hyviä myyntilukuja hekin. Tuomi - Autossa se merkitsi myös hyvää tulotasoja. Taitavana johtajana Pekka Tuominen ymmärsi, että kovia tuloksia pitää palkita.

Sitouttaa tekijät sekä rahalla että riittävällä kannustuksella ja motivoinnilla. Yhteisesti Villen kanssa menestystä rakennettaessa luotiin tulosten seurantajärjestelmä, josta olisi ollut apua monen muunkin yrityksen asiakaspalvelun parantamiseksi. Pekka arvosti talouden vahvaa merkitystä, mutta tokaisi usein, ettei ole mitään hoidettavaa taloutta, jos ei ole bisnestäkään.

Villen kohtelias ja huomaavainen persoona loi esimerkillä ilmapiirin, jota trendikkäästi kutsuttiin asiakaslähtöiseksi.

- Palvelua! Henkilökohtaista palvelua! Asiakaslähtöisyyttä! Mutta ei sitä ikivanhaa kulunutta teeskentelyä ja sontaa, että asiakas on aina oikeassa, hän julisti työtovereilleen.

Talven kuluessa, ilman mitään ulkopuolisten havaitsemaa syytä Ville, tuo ahkeraksi ja pomoansa paljon raittiimmaksi tunnettu mies, alkoi nopeasti

alkoholisoitua. Yhä useammin ilmaantui erilaisia syitä myös työpaikalta poistumisiin ja myöhästymisiin. Poissaoloista tuli kokopäiväisiä. Pekan mielestä hyvällä miehellä piti olla oikeus ottaa muutama paukku silloin tällöin. Rentoutuakseen. Hän yritti salata tilannetta niin vaimoltaan kuin Tuomi-Auton muilta työntekijöiltä. Huomattavan myynnin laskun ja outojen käsirahojen katoamisen jälkeen Pekka oli valmis palkkaamaan sukulaisensa tilalle uuden miehen. Uusi kaveri olikin tosi tehokas ja varsinainen huippumyyjä - työhaastattelussa. Itse työn ja tuloksen teko loppuun vietyinä kauppoina ei sitten ollut käytännössä yhtä loisteliasta. Aina jotain oli tulossa. Selitykset seurasivat toisiaan ja myyjän klassinen virhe toistui joka asiakkaan kohdalla. Tämä uusi tehopakkaus puhui ohi melkein valmiin autokaupan kuuntelematta asiakastaan, kunnes Pekka sai tarpeekseen turhaan maksetusta pohjapalkasta ja ajankäytöstä.

- Painu sinä kuule helvettiin myyntitaitoinesi ja tulevine kauppoinesi. Saat kuule tasan kymmenen minuuttia

kerätä ittes ulos. Sunhan piti olla niin täydellinen. Niin ootkin. Saatana. Täydellinen paska!

Työsuhteen lopettaminen oli varmasti oikea ratkaisu. Näin nopea ja kiivas ulosajo sitä ei ehkä ollut, mutta käynnistyi, kun Pekka oli ehdottanut joutilaana istuvalle myyntitykilleen konttorin roskakorien tyhjentämistä aikansa kuluksi. Siivouspalveluista oli kiristyneen tilanteen takia luovuttu ja illalla taas Rita ja Mikki olivat tulossa siivouksen hoitamaan. Tämä ajatus rouvasta ja tyttärestä siivoojina oli sinänsä riittävän nöyryyttävää Pekalle, sitten tämä myyntipelle vielä kehtasi sanoa

- Se ei kait iha kuulu mun toimenkuvaa. Toi roskisten tyhjennys meinaa.

Seuraavaksi saapui ovesta sisään tuntemattoman miehen mukana lopullinen, tuhoisa isku. Suuri huijaus yritysautojen omarahoitteisessa kaupassa. Nopeasti vaikuttava luottotappio oli autoliikkeelle pommin tuhoja pahempi. Pommin tuhot sentään olisi vakuutus

MITEN USKOMUKSET VOIVAT
NOSTAA MEIDÄT ENTISTÄ
VAHVEMPANA TAI TUHOTA
KOKONAAN?

KUMMAN SINÄ VALITSET?

*Sain pyynnön kannen kuvittamisesta ja
lukiessani käsikirjoitusta halusin lukijalle
kosketuksen kirjan henkeen.*

*„Hiiren kokoinen kohtalo” on alusta loppuun
elämänmakuinen, rehellinen ja koskettava. En
saanut kirjaa käsistäni ennen kuin viimeinen
sivu oli luettu. Jäin auki omine ajatuksineni ja
ymmärsin omasta elämästä taas enemmän”,*

Tiina Latikka

KIHELMÖIVÄÄ JÄNNITYSTÄ, KOHTALON
KUTOMAA ELÄMÄÄ JA SYVÄÄ INTOHIMOAA

ISBN 978-952-89-2160-8